Հատը 3 եւ կէս գրուշ

ԲԱԺՆԵՒԻՆ

Սիւրիա տար. 60 լիր. ոսկեդրամ
Վեցամսեայ 35 » »
Արտասահմ. տարի 4 ոսկի
Վեցամսեայ 2.50 »
Իրազ եւ Գաղութ. 1 անգլ. ոսկի

ԱԶԳԱԳ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1927

Հասցէ՝ «AZTAG»
Journal Armenien
B. P. 587
Beyrouth—Liban

Ա. Տարի

Կը հրատարակուի Չորեքշաբթի եւ Շաբաթ օրերը

Թիւ 65

Խմբագրական

ՓՈԹՈՐԻԿ ՄԷԿ ՄԱՏՆՈՑ ՋՈՒՐԻՄԷՋ

Արտասահմանի մամուլը դարձեալ կ'արծարծէ հայ բազմահազար տարագրութիւնը Հայաստան փոխադրելու հարցը։ Առիթը տուած է Նորվէկիացի բեռնախոյզ Տօքթ. Նանսէն, որ Սեպտեմբեր վերջին Ազգերու Դաշնակցութեան Խորհուրդի մէկ նստին մէջ իր բացարձակ անվստահութիւնը յայտնած է մեծ պետութիւններուն, որ չեն կրնար միջոցներ հայթայթել չորցնելու համար Սարտարապատի ճահիճները։

Հարկաւ, Խորհուրդը, ըստ իր սովորութեան, չէ իրագործած Նորվէկիացի բեռնախոյզի կարծիքը և չէ խոստացած Ազգերու Դաշնակցութեան ձեռնարկին ձախողած ըլլալը՝ հանդէպ մեր բազմահազար վշտաբեկ ժողովուրդին։ Ընդհակառակը, անդրադարձած է նոր բանաձեւ մը, «որով անգամ մը ևս կոչ պիտի ուղղէ զանազան ազգերուն, ի նպաստ հայ գաղթականներուն»։

Մենք, մեր երկրի ներկայ քաղաքական աննպաստ պայմանները նկատի ունենալով, արժէքաւոր չենք համարեր Տօքթ. Նանսէնի ծրագիրը։

Նախ՝ Հայաստանի ճահիճները չորցնելու նիւթական միջոցներն սնանկացած է ստանալ ոչէ պետութիւնէ մը։ Պատճառը պարզ է։ Նման ձեռնարկներու համար կրնայ դրամագլուխ գտնել պետական իշխանութիւնը՝ միջազգային պարտաւորութեանց ու երաշխաւորութեանց հիմունքով։ Մեր խօսքը, ի հարկէ, բարեգործութեան մասին չէ։ Դժբախտաբար, Հայաստանի ներկայ խորհրդային իշխանութիւնն անկախ պետութիւն չի ներկայացներ։ Ան փոխարքայութիւն մըն է, Մոսկուայի գործակալութիւն։ Իսկ Մոսկուան ինքնաշահագրգռուած չէ հայ տարագրութեան ծանրակշիռ հարցին դրական լուծում տալու խնդրով։ Բացի այդ, խորհրդային իշխանութիւնն իր կիրառած պետական կանոններով իր բռնած պառակտիչ ու նործանոթ բարդիրքով բոլոր պետութեան, և ժողովուրդներու հանդէպ, պետական կայուն, օրինական իշխանութիւն չէ երբեք։ Միջազգային օրէնքներով ճանչցուած։ Եւ ուրեմն, հայութեան համար ապրիք ապաստել խորհրդային կարգերէ, օդային ամրոցներ կառուցանել կը նշանակէ միսյն։

Երկրորդ՝ Նանսէնի ծրագրի իրագործումով իսկ տարագրութեան հարցը դժուար թէ բաւարար լուծումն ստանայ։ Մեզ յայտնի չէ, թէ՝ Ազգ. Դաշնակցութեան Խորհուրդի նոր կոչը՝ հիմնուած բարոյախօսութեան վրայ արդեօք դրական արդիւնք կունենայ։ Եթէ դրամը՝ մօտաւորապէս մէկ միլիոն ոսկիներ, նոյնիսկ գտնուի հրաշքով, մենք չենք գիտեր, թէ՝ Ռուսիոյ ներկայ իշխանութիւնը ինչ վերաբերմունք կ'ունենայ ճահիճներ չորցնելու ձեռնարկին։ Եւ, բացի այդ, պարզ չէ նաև, թէ՝ Թիւրքիան, միշտ դուշադիր ու հայասպան, կը հանդուրժէ՞ Հայաստանի նմանօրինակ շինարարութիւնը և եթէ հանդուրժէ, կը համաձայնի՞ որ, ճահիճները մշակելի հող դարձնելէ յետոյ, հոն հայութիւն բնակուի։

Այս կասկածները մենք կը յարուցենք, հիմնուած օրինական (Թիւրքիոյ և Ռուսիոյ հայեար օրինական) փաստաթուղթերու՝ Ռուս—Թրքական 1921 Մարտ 16ի դաշնագրի 8րդ և Թիւրք—անդրկովկասեան 1921 Հոկտեմբեր 13ի Կարսի հաշտութեան 10րդ յօդուածներու վրայ։

Ըստ այդ յօդուածներու տրամադրութեանց, Թիւրքիա կրնայ ա) «Առարկել խորհրդային Հայաստանի կամ նոյնիսկ Ռուսիոյ ոչէ մէկ մասին մէջ ոչէ հայկական խումբի տեղաւորումն, այն պատճառաբանութեամբ, թէ Թիւրքիոյ տեղեկութիւն ունի թէ այդ խումբէն ոմանք հակաթիւրք են։ բ) Պահանջել ճնշումը կամ հեռացումը ոչէ գաղթականութեան, այլ պատճառաբանութեամբ, թէ այդ գաղթականներու տեղաւորումը հոգացուած է, մասամբ կամ ամբողջովին, այն անհատներէ, որոնք կը նկատեն խորհրդային Հայաստանը իբր կարիք մեծագոյն Հայաստանի մը և կամ ըսած են, թէ հայկական իրաւունքները Թիւրքիոյ դէմ անբնաբարելի են»։

Կասկած չկայ, որ եթէ Նանսէնեան ծրագրած ճահիճները չորնան, Թիւրքիա կրնայ միշտ այլ միջազգային դաշնագիրներու հիման վրայ, առարկել Հայաստանի մէջ ոչէ հայ խումբի տեղաւորման՝ ոչէ ինք տեղեկութիւն ունի, որ այս կամ այն խումբերը «հակաթիւրք են և կ'ըսեն» որ «հայկական իրաւունքները Թիւրքիոյ դէմ անբնաբարելի են»։

Եւ, վերջապէս, երրորդ՝ եթէ Յորտարապատի նախագիծը իրականանայ, և Թիւրքիոյ ու Ռուսիոյ դաժան իշխանութիւնները բարեացակամ չլլան հայ տարագրութիւնը Հայաստան փոխադրելու խնդրի նկատմամբ, կրնան փոխադրել միայն 15000։ Բայց մենք ներկայիս ունինք աշխարհի վրայ ցիրուցան 800000 բնաւեր ժողովուրդ։ Ինչ պիտի ըլլայ մնացեալ վիճակը։

Եւ մինթ՝ համոզուած չենք, որ Նանսէնեան փոթորիկը մէկ մատնոց ջուրի մէջ խորհրդային իշխանութեան համար պատրուակ մը չէ՝ արդարացնելու իր հայացլման ատելական նրպատակները։

Փաստերով ու թուական տուեալներով ապացուցուած է, որ մեզի նշանակուած ամայի հողերու վրայ հազարաւոր է բնակեցնել 100000 հայութիւն։ Իսկ խորհրդային իշխանութեան արտասահմանի գործակատար Դանուշ Շահկիրտեան ամենայն ամչնալու կ'ըսէ, ինչպէս որ տպագրած ենք մեր թերթի նախորդ թուին մէջ՝ անսոտ պաշտօնական յայտարարութիւնը, թէ՝ «Միւրիայէն Հայաստան փոխադրուելիք 300 գաղթականաց առաջուան տեղի չի պիտի ունենայ այս տարի»։ Կրնա՞նք հարցնել, թէ ե՞րբ պիտի տեղի ունենայ։

300 գաղթականն՝ 800000էն։

Մեկ համար պարզ է խնդիրը։ Նանսէնեան ծրագիրները չեն, որ կրնան լուծել մեր տարագրութեան տարաբախտ հարցը։ Նոյնիսկ չափէն դուրս մեծ խնդրի շուրջ այդքան աղմուկ յարուցելը Զարիրին սրամտաբար հոն է, որ Հայաստան աշխարհի վրայ կ'իշխէ այսօր խորհրդային կարգուրկի իշխանութիւնը՝ միշտ զինակից ու գործակից հայ ժողովուրդի արեան ծարաւի Թիւրքիոյ հետ։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ԴԱՄԱԿԱՆԻ

(Սեփ. Թղթակցութիւն)

Լատինականութեան համաճարակ.— Տրիւզի ապստամբները եւ արաբական «հուսակցութիւնները».— Պաղեստինեան դրամական նոր դրութիւն. — Հ. Ե. Դ. «Օրդ»ը Երուսաղէմի մէջ. —

Վերջերս կարծես հաստատուած կի ձեւ մը տուաց է դաւանափոխութեան աքսոր գաղութականութեան մէջ։ Տարիներու աղէտներն ու կարիքը ջարդերը կարծես չէին բաւած, այժմ այլ մարդիկ, պատասխանատու թէ անպատասխանատու, ճերմակ ջարդի են ելած, այխարհի չորս ծագերուն տարագրուած, աս թշուառ ու թափառական ժողովուրդին յետին մնացորդներն ալ այս ձեւով ոչնչացնելու և բնաջինջ ընելու դիւային ծրագրով։ Զգիտես թէ ի՞նչ շահ կ'ակնկալեն անոնք, որոնք այսօր իրենց փէշերը վեր առած, հրապարակ են իջեր, ամենատարդի և հակաքրիստոնէական եղանակով մը մարդասպանութիւն կատարելու Մ. Նոնք օտար թէ հայանուն մարդասիրներ, ե՞նչ կուզեն աս հէք գաղթականէն, որ այնքան տառապանքներէ և բնաջնջումէ վերջ, հազիւ հազ գտած է հանգստավայր մը. հիւրընկալ բայց խոնթ երկնակամարի մը տակ։ Քրիստոնէութեան գաղափարաբանութիւնն է այս որ կը մղէ զիրենք նման քայլեր առնելու, և թակարգներ յատնելու ամէն տոնդ ճամբուն, որոնք ճակատագրի մէկ դժբաղդ բերումով, դարձած են աստանդական և հեռաւոր «դիւրակոլ պտտառներ»։ Անոնք միամիտ ոչխարներու հօտեր գտած կը կարծեն. երբ տարարաղդ գաղթականին թշուառութիւնը օգտագործելով, կուզեն ուծացնել և հեռացնել զայն իր մայր եկեղեցիի ծոցէն, և այդպիսով դէպի այլասերում առաջնորդել զայն։

Այս տողերը գրելու ստիպուեցանք, եւ՝ սպասումներէ և հետազօտութիւններէ վերջ, երբ այսօր Պաղեստինի մէջ ընդհանրապէս և Երուսաղէմի մէջ մասնաւորապէս, դաւանափոխութեան յաջադէպ ուռուցանան սկսած է սաւառնիլ մեր գաղթական բաղմութեանց վերեւ։ Ինչպէս Սիւրիոյ մէջ Մուհապէճի, Թէսլիմճի, Պրատէր Պաճր Լայն անուններով այլ և այլ գոյներով մասնուկներ ասպարէզ են իջած գաղթականներ որսալու։ Հաւատ, գրեթէ այս հպատաներով, օտար և հայ մարդիկ, զօրաւոր լատինականութեան պրոպագանդի են սկսած մեր գաղթականներու չարչարեալն մէջ, այսօր Պաղեստինի մէջ։ Դրամական և այլ խոստումներով և ազանդակոթեամբ, անոնք յաջողած են այսօր, դժբաղդաբար. մօտ 70 ընտանեք դաւանափոխ ընել։ Մեր հայրենակիցներէն շատեր միամտօրէն մոլորած իսկ ուրիշներ ալ նիւթական աջակցութիւն տանալու նկատումներով, հեռացած են իրենց եկեղեցիէն և յանձնած են զիրենք յորձանքի մը, որ, եթէ առաջքը չառնուի, անվարանօրէն դէպի այլասերում կը տանի։ Կարծուած պէտք է նշանակել զանոնք, որոնք այսօր, շլացած կարգ մը խայծերէ, նեռուած են լատինականութեան գիրկը։

Միայն այս մինչ այդ, ցաւով կը յայտնենք թէ, այս ազէտին դարման մը առնելու համար ձեռնհաս հեղինակութիւնները անտարբեր կեցուածք մը ունին, և մինչև վերջերս երբեք կարևորութիւն չէին տուած այս շարժման, որ իր թափը սաստկացուցած էր տարիէ մը իվեր։ Մենք մեր խղճի պարտքը կատարած ըլլալու ժամանակ, այս խնդրոյ վրայ լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Երուսաղէմի Պատրիարքութեան և Ս. Յակոբեանց Վանքի Միաբանութեան, և կսպասենք որ այս աղէտալի վտանգն առաջքն առնուի։ Մենք կրօնքը նկատելով իսկ խղճի ազատութիւն, չենք կարող չքողարկել խաղացուած աս կատակա - ոգեղերգութեան դէմ, քանի որ դարու «քաղաքակրթուած» կրօնական առաջնորդներու կողմէ։ Հայութիւն չունի և պէտք չէ՛ ունենայ կրօնքն և դաւանանքի պահեր։ Եթէ «մաքուր կրօնքի» ձրգտիլ է նպատակը, հայութիւնը պէտք չունի ատոնցմէ և ո՛չ մէկուն։

* * *

Գրած էի ասկէ առաջ, Տրիւզի ապստամբներու ի նպաստ հաւաքուած դրամական նպաստէն կատարուած զեղծումներու մասին։ Այն օրէն իվեր երբ այս զեղծումները եղան ելան, Պաղեստինի աբեղ բրնակչութեան մէջ ծայր տալ սկսան բուռն անհամաձայնութիւններ և երկպառակութիւններ։ Բնակչութիւնը երկուքի բաժնուեցաւ և սուր պայքար մը բացուեցաւ։ Այսօր խումբ մը ուզէ մէկը հաւաքուած է Եաֆայի «Ֆոլէսթին» թերթին շուրջ, իսկ միւսը հոս հրատարակուող «Ճէմ էլ Ազրապէին» շուրջ։ Առաջինին հետ են նաև ապստամբները։

Ստացուած լուրերու համաձայն, առաջին խումբն պատկանողները, իբր «զեղծարար» կ'ամբաստանեն վերջինները, որոնց պետն է Մեծ Միֆթի Հաճ Էմին էլ Հիւսէյնի։ Ասկէ երկու շաբաթ առաջ, Եաֆայի մէջ ապստամբ «պետերը», մօտ հարիւր հոգի, ժողով մը գումարելով որոշած են դիմել նպաստաւոր մարմնի պետ Հաճ Էմին էլ Հիւսէյնին, և յայտնել օր, կամ իրենց դրամ պարէն ապահովել ֆուսատացուց հետ կռիւը շարունակելու համար, և կամ ալ իրենք անձնատուր ըլլալով, երեքիր պետք վերադառնան։ Այս որոշումը հաղորդելու համար ժամանուած է։

Վերջերս ստացուած լուրի մը համաձայն, իբր թէ երկու կողմերու միջև մերձեցում մը դոյանալու վրայէ և թէ այլ մինչև համաձայնութեան մը գալը, որոշուած է և կու թերթերու պաքարը «առժամաբար» դադրեցնել։

Արտասահմանէն ստացուած լուրերը կը հաղորդեն, թէ Պաղեստին ապաստանած Տրիւզի ապստամբները արդէն որոշած են անձնատուր ըլլալ և իրենց երկիրները վերադառնալ։

* * *

Պաղեստինի կառավարութեան պաշտօնաթերթը կը հաղորդէ թէ, յառաջիկայ նոյմ. 1—էն սկսեալ Պաղեստինեան դրամական նոր դրութիւնը չրջաբերութեան պէտք դրուի, և եգիպտական դրամները պիտի վերցուին։

Ինչպէս որ ծանօթ է, անգլիական բանակին գրաւման հետ, պաշտօնապէս, եգիպտական կառավարութեան հետ կնքուած որոշ համաձայնութեան մը վրայ, Պաղեստինի մէջ չրջաբերութեան դրուած էր եգիպտական դրամական դրութիւնը։ Այժմ Պաղեստինի կառավարութիւնը իր սեփական դրամական դրութիւնը հաստատած ըլլալուն, եգիպտական դրամները իբր պաշտօնական դրամ ըլլալէ պիտի դադրին Պաղեստինի մէջ։ Նոր դրամական դրութիւնով, մէկ Պաղեստինեան սկսին պիտի արժէ մէկ Անգլ. սթէրլինկ և կամ 97,30 եգ. դահեկան։ Պաղեստինեան ոսկին չափանիշը մէկ անգլ. սթէրլինկ է։

* * *

Անցեալ կիրակի, հոկտ. 9, կէսօրէ վերջ ժամը 2 30 ին տեղւոյն «Նիւ Քէզինօ» սրահին մէջ ծանօթ կատարուեցաւ Հ. Ե. Դ. «Օրդ», Հ. Ե. Դ. Գաղ. Ընթակոմիտէին կողմէ, ընկերա—հասարակական շրջանակի մը մէջ։

Հաւաքոյթը սկսաւ «Մեր Հայրենիքով», յոտնկայս, որմէ վերջ եղան երկու ատենախօսութիւններ, օրուան իմաստը բացատրող։ Խօսուեցան բաժակաճառեր և երգուեցան երգեր. Պատրաստուած էր ճոխ թէ ասեղան մը։

Ներկաներուն կողմէ տեսակցուեցաւ բանաձեւ մը, Հ. Ե. Դ. ի բեւրոյին և Մամուլին զրկուելու համար։

Հաւաքոյթը վերջացաւ «Մշակ», Բանաւոր, ժամ, 4 30 ին։

11 Հոկտ. 1927 ԱՉԻՏ

Երուսաղէմ

Ե. Դ. Ելք կը պատրաստուէր Թղթատարին յանձնել Թղթակցութիւնս, հաւաստի աղբիւրէ կը տեղեկանամ, թէ յառաջիկայ կիրակի, 16 հոկտ. ին Զօր. Անդրանիկի յիշատակին, կարգ մը միութեանց նախաձեռնութեամբ սղանդէս մը պիտի տարքուի։ Նոյն օրը, Ս. Յակ. վանքի Գերեզմանատան մէջ, կամաւորաց յիշատակարանին առջև հոգեհոգեստեան պաշտամունք պիտի կատարուի Ազգ. Մեծ Հերոսին յիշատակին ի յարգանս Մարտնչողութիւնք յաչորդով։ ԱՌՆԵ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՔՕԹԱՆ

ԲԱՐԵՓԽՄԱՆ ՀԱՒԱՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկայի Գողութիւն Բանձնաժողովի ընդհ. տօնէն Հոկտ. 9. Նիւ Եորքի մէջ յայտարարած է որ յաջորդ Քրիսթոսին պիտի ներկայացուի առաջարկ մը գաղթականներկայ սեղմումները մեղմացնելու համար։

Ներկայացուելիք առաջարկին մէջ կան հետեւալ բարեփոխութիւնները.— Թոյլատրել օրինաւորապէս Ամերիկա եկող օտարականի մը կնոջ Ամերիկա մուտքը։ Ներկայ օրէնքը կ'արգիլէ ասիկա։

Փոխանակ 18 տարեկան զաւակներու, ինչպէս կը տրամադրէ ներկայ օրէնքը, արտօնել մինչև 21 տարեկան զաւակներու մուտքը իրենց Ամերիկա գտնուող ծնողներուն։

Արտօնել Ամերիկա գտնուող զաւակներուն իրենց հոգածութեանց ենթակայ ծնողը բերել իրենց մօտ։

Հրապարակուած է որ գաղութային օրէնքին կարգ մը սեղմումները պատճառ եղած են դժբախտ բաժանումներու և դժուարութեանց։

ԵՐԵՔ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐ ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

Վերջին 10 օրերը հանդէսներու չրջան մը եղաւ. Հ. Ց. Դ. օրուան հանդէսներ, Զօրավար Անդրանիկի ծննդեան և Մեր. Հայրիկի Որբերու Ընկերակցութեան Ակումբի բացման և Նդէս։

Հ. Ց. Դաշնակցութեան Օր.— Ժ. Ըլդ. Փողոցի Դաշնակցութեան, որոշած ըլլալով ամէն տարի Հոկտ. Ա. կիրակին տօնել Դաշնակցութեան Օրը հոս ևս, առանձին խանդավառութեամբ տօնուեցաւ։ Հոկտ. 1ի գիշեր Դաշնակցականներն և համակիրները տօնին նախատօնակը ըրին. եղան երգեր, արտասանութիւններ, բանախօսեցին ընկերներ Եդուարդ Տասնապետեան և Յակոբ Սիմոնի։ Հանդէսին կը նախագահեր ընկ. Տօքթ. Թ. Պասմաճեան։

Իւր կիրակի առաւօտ (ամսոյս 2ին) Երիտասարդական ակումբի մէջ, իւուն բազմութեան ներկայութեան, նախագահութեամբ ընկեր Արմէն Արծրունիի, տօնուեցաւ Դաշնակցութեան Օր. Երաժշտութիւնը կը ղեկավարէր երաժիշտ Պ. Ց. Նալպանտեան։ Պատանեկան միութեան անդամները բրին յաջող արտասանութիւններ և երգեցին յաջող կտորներ։ Ցանձնախումբը, հանդէսը այժեցնելու համար կարելին գործադրած էր։

Ա. Բանախօսը՝ Տիար Երուանդ Զօրեան, առանձին յաջողութեամբ վեր հանեց հայ յեղափոխութենէն առաջ, տիրող վիճակը հայ կեանքի, այն ժամանակուայ ժողովրդեան ու բմբռնումը, դրուատիքը բրաւ յեղափոխութեան, ու հոգեբանական վերլուծումը բրաւ հայ յեղափոխութեան։ Ցարգելի բանախօսը իր խօսքը վերջացուց՝ Հ. Ց. Դաշնակցութեան յեղափոխական այխատանքի և գործունէութեան փրկարար դերը չեշտելով ու Դաշնակցութեան մէջ զաւակ տուած հայ ժողովրդի իրաւունքի յեղափոխական պաշտպանը։

Բ. Բանախօս Տօքթ. Թ. Պասմաճեան պատմութիւնը բրաւ Հ. Ց. Դաշնակցութեան 37 տարիներու գործունէութեան, վեր հանելով գլխաւոր դէպքերն ու անոնց արժէքը։

Գ. բանախօսը Պրն. Ֆ. Քարուկեան խօսեց Դաշնակցութեան ընթացքներու վրայ, նկարագրեց գործունէութեան այն ընդարձակ դաշտը որ անսպառ գործ կայ բնելիք, հաս ենելու համար մեծ նպատակներու, պահանջեր դրաւ 1) որ բացին հայրենիքի դռները՝ 2) որ եա տրուին իւուած հողերը 3) որ հնարաւորութիւն տրուի հայրենիքի ժողովրդին չնչելու և ապրելու իր իրաւունքներու սահմանին մէջ։

Դ. բանախօսը եղաւ Պրն. Ց. Սիմոնի, որը երիտասարդ Դաշնակցականի խանդավառութեամբ, գովքը հիւսեց Դաշնակցութեան։

Հանդէսը փակեց ընկ. նախագահ, չնորհակալութիւններ յայտնեց ներկաներուն և իրենց մասնակցութիւնը բերողներուն ու ապա «Հ. Ց. Դ.» բառի ու անոր գաղափարական բացատրութիւնը տալով փակեց հանդէսը։ Ժողովուրդը լաւագոյն տպաւորութիւնով մեկնեցաւ։

Զօրավար Անդրանիկի Սգաւորը.— Ամսոյն 9ին կէսօրէ վերջ, ժամը 2ին Սգ. Վարժ. բակին մէջ հսկայ բազմութեան մը ներկայութեան, նախագահութեամբ Վեհափառ Կաթողիկոսի, տեղի ունեցաւ Զօրավարի սգաւորը։ Հանդէսի ամէնէն զգլխիչ ժամն էր Պ. Ց. Նալպանտեանի նը ւագախումբն ածած օրուան պատշաճ կտորներու Եղան արտասանութիւններ և մեներգներ։ Հանդէսը կազմուած էր հերոսի զինուորներու նախաձեռնութեամբ, և քաղ. երեք կուսակցութիւններու մասնակցութեամբ։ Բակին մէջ տեղ չինուած էր ոգաբեմը, ուր իրարու վրայ լեցուած էին դէզ մը ծաղկեպսակներ բերուած զանազան միութիւններու կողմէ, թուով մօտ քառասուն։ Հերոսի նը կարները զանազան ձևով և մեծութեամբ կը զարդարէին բեմը բազմաթիւ վերտառութիւններ վեր կը հանէին հերոսի արժէքը։ Առաջին անգամ խօսեց տեղւոյս առաջնորդ Ա. Ծ. Վ. Սեբէմեան. ան ուզեց դէմ դիմաց դնել և համեմատական եզրակացնել հայ հերոսի և օտար հերոսներու միջև. բաւական կանչերէ վերջ, մի՛ւս անհասկնալի մնալով, կոչ բրաւ հայ Սաթենիկներու, Նուարդներու, Տիգրանուհիներու հիւսել իրենց մեղրանոյշ մատներէն հայկական եռագոյն։ (Արդեօք հերոսի մարմինը ծածկելո՞ւ համար հիւսեց այս Սաթենիկեան բանաստեղծութիւնը)։ Խօսեցան իրենք քաղաքական կուսակցութիւններու ներկայացուցիչները. Ռամկավարներու կողմէ կարդաց ճառ մը Տիար Ցով սէփ Ցովսէփեան. արժէքաւորելով Լենդրանիկը որպէս հայ հերոս Ս. Դ. Հ. կողմէն ուսուցիչ Պ. Պապոյեան դիմագիծը գծեց հայ հերոսին. Հ. Ց. Դ. կողմէ ընկ. Ց. Սիմոնի ջանաց վեր հանել Անդրանիկներու ուխտը հայրն։ Պէտք է չեշտել որ օրուայ բոլոր բանախօսներ շատ ազատ ներկայացան ժողովրդին, ոչ մէկը օրուայ վեհութեան համապատասխան խօսք բրաւ, միայն հերոսի զինուորներէն Պ. Սերովբ Պողդասարեանի կարդացած ճառը մանրամասնօրէն պատկերացուց հերոսի գործերը և յեղափոխական-զինուորական մարտնչումները։ Սաստուցիներու կողմէն խօսեցաւ Պ. Արամ Երէցեան։

Հանդէսի փակման իր օրհնութիւնը բերաւ Վեհ. Կաթողիկոսը, բնեռով կարգ մը դրուատիքներ Անդրանիկի անկլոր այխատանքին։ Հանդէսը կը ղեկավարէր Տօքթ. Թ. Պասմաճեան։

Մեծաւոր Ռուսերէն Որբերու Միութեան Հանդէսը.— Հանդէսը կազմակերպուած էր նոյն միութեան ակումբի բացման առթիւ նախագահութեամբ Վեհափառ Սահակ Կաթողիկոսի։

Հանդէսը կը ղեկավարէր կեդրոնական քարտուղար Մ. Մրրգիչ։

Բաւական խնամք տարուած էր կոլիկ հանդէս մը ընելու համար։ Պ. Ց Նալպանտեանի երգսեռ խումբը՝ երգեց երեք յաջող կտորներ։ Բանախօսեց Տիար Երուանդ Զօրեան, նիւթ ունենալով հաւաքականութիւններու և անհատ մարդու բարոյական հասկացողութիւնը և անվերապահ անկեղծութեամբ խարազանեց կեղծաւոր, անբարոյիկ մարդուժի ըմբռնումը բարոյական կշիռ ընդունելով, ցոյց տուաւ թէ ինչպէս մի ևնոյն մարդը ստած իր չրջապատին կեանքի մերթ բարոյականի տէր, մերթ հակառակն։ Վեր հանելով հասարակական կեանքի և անոր բարոյականի առաւելութիւնները, թելադրեց հայ որբերը մեծնալ հաւաքական կեանքի մէջ։

Հանդէսը փակուեցաւ Վեհ. Կաթողիկոսի խրատականով և օրհնութեամբ։

Այս հանդէսը ինծի լիշեցուց գառնուկներու և գայլերու փոխյարաբերութիւնը, որու մասին կը գրեմ առանձին։

ՆԵՐԿԱԾ ՄԸ

ՃԱՄԲԻՒ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

II

Սեր. եղափոխական պատմութեան մէկ եզակի դէպք մ'է Սուէթիոյ հերոսամարտը, իր զմայլելի և հրայքի մօտեցող դրուագներով։

Ճշմարիտ և գիւցազնական գոյամարտ մը, որ ներչնչումի ամենագեղեցիկ օրինակ կարող է դառնալ, մանաւանդ յուսալքումի սա օրերուն, մեր երիտասարդ սերունդին։

Եւ շառաչող տպտակ պայքարախոյս թուլամորթներուն և անոնց գաղափարին։

Սուէտիոյ հայութիւնը իր ըմբռնումը կսկսի 7 կռա հրացանով, քանի մը տասնեակ որսի զէնքերով և պատմական քանի մը չոխմախլոյով...

Անձնուրաց հերոսութեան մը մեսթը, որ առաւելապէս յատկանիշն է մեր լեռնային մասերու ժողովուրդին։

Ռազմական անհրաժեշտութեան այս խեղճուկ տուեալով, Սուէտացի հայութեան քանի մը հարիւր քաջերը, բանակներու են դիմադրած հինգ երկու ամիս, զոհ տալով միմիայն 17 հոգի...։

Եւ 17 գերեզման, անանցանելի պատնէշ, անխորտակելի խրամ է դարձած, բանակներուն միջև, և 6000 հոգինոց արիւարանի ժողովուրդ մը, յաղթանակած է և ազատագրուած չնորհիւ իր յանդգնութեան, ինքնասահմանութեան եւ իր սեփական ուժին, գրականը յաղողութեան և յաղթանակին։

Վանի, Շ. Քարահիսարի, Սասնոյ և Ուրֆայի հերոսամարտերու շարքին Սուէտիոյ հերոսամարտն ևս պիտի կազմէ մեր յեղափոխական պատմութեան մէկ փառաւոր էջ, և Սուէտահայ երիտասարդութիւնը, մեր ապագայ վերջին ճակատամարտին յառաջապահ և ուխտեալ զինուորը։

Ց. ՍԻՄՕՆԻ

ԿԵԱՆՔԸ ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ

Դամասկոսահայութեան ազգային ամենացաւոտ խնդիրներէն մէկը կրթական հարցն է։ Ազգային իշխանութիւնները պէտք եղած արագութեամբ չեն մօտենար նոր տերունդի դաստիարակութեան նուիրական գործին. մարդիկ կրթական գործով կը կը վերաբերին որպէս իրենց առօրեայ տնային գործը. և ըստ այմ ընթացք կուտան դպրոցական խնդիրներու։ Եկող գացող թաղական խորհուրդները և հոգաբարձական մարմինները գեղեցիկ առաջադրութիւններով կ'սկսին գործ, և ալեռը կը ծնի մի չ'չին մուկ։ Ոռովհետև նշարակը բուն վէրքին վրայ չեն զարներ, այլ կ'զբաղին երկրորդական խնդիրներով։

Կրթական գործը առողջ, համատատ հիմերու վրայ դնելու միակ պայմանը դպրոցը յանձնելն է կարող, վարչական մարմնի մը ձեռքին ներքև և ըստ այմ դպրոցը օժտել իրենց կոչումին գիտակից, կրթական կարող ժշկներով։ Պարագայ մը, որ մինչև կ'անտեսուի ինչ ինչ նկատումներով։

Ազգ. վարժարանը բացուած է ամսոյս սկիզբն և դեռ ուսուցչական կազմը չէ լրացած։ Աշակերտութեան թիւը 300 ի մօտեցած է, որու մեծամասնութիւնը կը բաղկանայ մանկապարտէզի աշակերտներէ։ Դպրոցին ներկայ վիճակը մխիթարական ըլլալէ հեռու է։

***

Տեղւոյս հայ կ. Խաչը կը շարունակէ մնալ նոյն քայքայուած վիճակին մէջ։ Աղքատ ընտանիքներու մէջ զանազան հիւանդութիւններ, մանաւանդ տանկախտը, հսկայ ծաւալ ստացած են։ Կ. Խաչը այսպիսի օրերուն է, որ պիտի տեսներ նախախնամական գործ. ընդհակառակը կը մնայ անկազմակերպ վիճակի մէջ, և ցաւային, պատկան մարմինները քար անտարբերութեամբ երբեք չեն հետաքրքրուիր նման կենսական խնդիրներով։

Առաջ ~լ գրած էի, Կ. Խաչի վերակազմութիւնը յանձնուած էր տեղւոյս Պատրիարք. Փոխանորդին. այսօր երեք ամիսը կ'անցնի, դեռ ոչէ որոշ քայլ առնուած չէ այդ ուղղութեամբ, լսեցինք որ նոր մարմին մը կազմուած է. դժբախտաբար այդ ալ չը ծնած մեռաւ։

Մենք այնպէս կ'ենթադրենք, որ այս բոլոր գործերուն մէջ մութ ձեռք մը կայ, որ հաճոյք կ'զգայ իրերու այս վիճակէն։

Մինչև հիմայ եղած փորձերը այն եզրակացութեան կը յանգին, որ Կ. Խաչի վերակազմութեան մէկ ճամբայ կայ։ Քաղաքիս բոլոր սրացաւ երիտասարդները պէտք է միանան և նոր գործի ձեռնարկեն, նոր վարչութիւն մը ընտրելով, բոլոր տարբերու օժանդակութեամբ։

***

Ժողովրդը կ'ըսէ, որ «ձուկը գլխէն հոտած է»։ Դժբախտաբար վերոյիշեալ ազգային գործերու կերպով մը ընթացք տալու կոչուած վերին իշխանութիւնն ևս միևնոյն փտախտէ վարակուած է, նոյն քաջօս վիճակ կը ներկայացնէ։ Տեղւոյս Թաղ. Խորհուրդի անդամներէն մեծամասնութիւնը հրամարած է, որով յիշեալ մարմինը ըստ ինքեան լուծուած է։ Կը մնայ փոքրամասնութիւնը, որով եթէ ուզէ իսկ, ըստ օրինի չը կրնար ընթացք տալ գործերու։

Ո պէսզի տեղւոյս ազգային գործերը բնականոն ճամբու մը մէջ ընթանան, պէտք է առաջին անգամ յիշեալ մարմին, վերակազմուի։ Եւ սոյն մարմնին վերակազմութիւնը կարելի է միայն ժողովրդական ազատ ընտրութեամբ և ոչ թէ կարկատանի դրութեամբ։ Ժողովրդեան ընտրութեամբ կազմուած մարմին մը, ինքզինք պատասխանատու զգալով հանդէպ զինք ընտրողներուն, կանոնաւոր գործ տեսնել ամէն երաշխիք կը ներկայացնէ։

***

Վերջին օրերս ազգային կեանքին մէջ միակ մխիթարական երևոյթ Սալ հիյէ Թաղին մէջ ազգ. մանկապարտէզի մը բացումն է, որը կոչուած է կարևոր դեր կատարել նոր սերունդի այլասերման դէմ։ Յիշեալ մանկապարտէզի համար կազմուած հոգաբարձութիւնը եռանդուն գործի փարած է։ Կը մաղթենք յաջողութիւն։

14—10—17
Դամասկոս

ՆՈՐԱՑՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՈՒՐ ՁԵՏԵՂՈՒԵՑԱՆ 400 ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ

Այն 400 գ ղթականները որոնք օգոստ. 10 ին Գոլէշէն Հայաստան մեկնեցան, ոմբողջովին զետեղուած են հեռևեալ շրջաններու մէջ։

32 հոգի տեղաւորուած են Սոխումի, Սեւասփոլի և Թիֆլիսի մէջ՝ իրենց ազգականներուն քով, ասոնցմէ զատ 108 հոգի Երևանի, 105 հոգի Լենինականի 17 հոգի Զարգիւղ, 53 հոգի Բյձի գիւղը, 29 հոգի Այափարսի և 5 հոգի Արազատեանի մէջ զետեղուած են։ Մնացեալները գրուած են Հայաստանի զանազան մասերուն մէջ։

Վարկային ընկերութիւնները Երևանի մէջ հատատուած իրաքանչիւր գաղթականի 102 ռուբլի վարկ բացած են։

Լէնինական հատատուած գաղթականները բոլորն ալ կ'աշխատին շինարարական գործերու մէջ։

Քաղաքներուն մէջ գաղթականները առ այժմ կ'ապրին վրաններու տակ, որովհետև ժամ առենն սեփական բնակարաններ չունի չինեն, իրենց յատկացուելիք մասնաւոր հողերուն վրայ։

Վերոյիշեալ գաղթականներու խումբին հետ 46 հոգի ևս Հայաստան գացած են՝ առանձին արտօնութեամբ Ասոնց 16 ը Արաբկիրցիներ են, որոնք իսկոյն տեղաւորուած են Երևանի մօտ չինուած Նոր Արաբկիր քաղաքին մէջ, մնացեալ 30ը հատատուած են երկար ատենէ իվեր Երևան ապրող իրենց ազգականներուն մօտ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՎԻՃԱԿԸ ՊԷՏՔ Է ԲԱՐԻՈՔԵԼ

Վէտի Բասարի շրջանին մէջ զետեղուած գաղթականները վերջերս դժգոհութիւններ յայտնած և բողոքներ կատարած էին Երևանի կառավարութեան մօտ, ըսելով թէ հողեր չեն տրամադրուիր իրենց։ Այս բողոքներուն վրայ մասնաւոր յանձնախումբ մը կազմուած էր, քննելու համար Վէտի Բասարի գաւառակին մէջ զետեղուած գաղթականներու անտեսական վիճակը։

«Խորհրդային Հայաստան» (Թիւ. 206 | 1867) կը հրատարակէ վերոյիշեալ յանձնաժողովին տեղեկագիրը, որ ի մէջ այլոց կ'ըսէ.—

«Վէտի Բասարի գաւառակի 21 գիւղերուն մէջ տեղաւորուած են 1267 տուն, ընդհանրապէս 4170 հոգի։ Այս գաղթականները եկած են գրեթէ բարաբար Զանգեզուրէն և Ցունաստանէն։ Միջազգային գաղթականութիւնը այդ չրջանը տեղաւորուած է 1923 ին և օգտուած է նոյն տարին կատարուած հողաբաժանումէն։ Ապրելի յետոյ եկած գաղթականները մինչև այսօր չեն կրցած հող ստանալ և տեղաւորուած են հողատակաւ գիւղերու մէջ. այսպիսիներու թիւը կը հասնի 299 ի։

Զուրի պակասն ալ դժուարութեան մատնած է ժողովուրդը։ Վէտի Զայէն ոռոգուող գիւղերու բերքերը այսնարի հաշիւին 45 վճռացած են, ջուրի պակասի հետևանքով։

Ասկէ դատ 911 տուն գաղթականներ զուրկ են լծկաններէ. այդ պատճառով, անոնք իրենց հողերը տուած են լծկան ունեցողներուն բնակերովի պահելու համար։ Ստացուած բերքի անբաւականութեան պատճառով գաղթականութեան 90 առ հարիւրը ռանտրութիւն կ'ընէ գիւղերուն մէջ։

Արազդաեան, Արմաղ և Ավշար գիւղերուն գաղթականները պէտք ունին անասուններու և գոմերու։ Գաղթականները կառավարութենէն ստացած են միայն փայտեղէն և վերաշինած են նախկին աւերակներ։ Սակայն այդ նորաշէն տուները անյարմար են ապրելու, մանաւանդ որ այդ գիւղերուն մէջ մալարիան տարածուած է։ Ճիշդ այդ պատճառով գաղթականներու մեծ մասը հեռացած է, իսկ մնացածներն ալ մնալու դիտաւորութիւն չունին։

Գաղթականութեան և տեղացի ազգաբնակչութեան փոխադարձ յարաբերութիւնները բարեկամական են։»

Տեղեկագիրը կը լերջանայ կարգ մը առաջարկներով. որոնք կը ձգտին բարելաւել գաղթականներու վիճակը։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻՆԵՐՈՒ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

«Թայմսի Գոլոս Թղթակիցը կ'հեռագրէ Սեպտ. 30 թուականով.

Երևանէն կը հաղորդեն որ պոլշևիկները ձերբակալած են Մերձաւոր արևելքի ամերիկեան նպատակ մասոյցի աշխատաւորներէն մէկ մասը։ Կը կարծուի թէ անոնք ամբաստանուած են իրենց խնամքին յանձնուած տղոց կրօնական գիրքերի սորվեցնելու յանցանքով։ Ամերիկեան նպատակասոյցը խիստ օգտակար գործ տեսաւ Հայաստանի մէջ վերջին երկրաշարժին ընթացքին, սակայն հիմա իրենց գործունէութիւնը կրնան դադրեցնել։

Ճպատակասոյցի Նիւ Եորքի կեդրոնը բողոք պիտի ուղղէ Մոսկուայի։

ՀԱՅՈՒ ՄԸ ՄԱՀԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ԱՂՋԻԿ ՄԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

Փարիզեն կը հաղորդեն.— Շաբաթ գիշեր (2 հոկտ.) Փարիզ. Մէզօն Պլանշի ոստիկանատունը ներկայացաւ հայ օտիորդ մը, Նոյեմի Ճանպազեան, 16 տարեկան, որ կը բնակի Տէօ զ'Լվրնիւ փողոցը, թիւ 4 պանդոկը։ Իրեն կ'ընկերանար պանդոկապետը։ Երկուքը ժէկ փոխ-ոստիկանապետին պատմեցին թէ մարդ մը դլխուն պարպուած գնդակով մը անձնասպան եղած է օրիորդին սենեակին մէջ։

Փոխ-ոստիկ-նապետը անմիջապէս գնաց լիշեալ պանդոկը, ուր մի՛այն հայեր կը բնակեն, ու ցոյց տրուած սենեակին մէջ գտաւ մարդը, փռուած մահճակալին առջևի կարպետին վրայ։ Զախ ականջէն գնդակ մը ժտած էր ուղեղին մէջ զէնքը կը գտնուէր աջ թևին տակ։ Վրայէն գտնուած թուղթերէն հասկրցուեցաւ թէ մարդը կը կոչուէր Գրիգոր Ճանպազեան, ատաղձագործ էր և 47 տարու։

Վիրաւորը անմիջապէս փոխադրուեցաւ. Փիթիէի հիւանդանոցը, ուր քիչ վերջ մեռաւ։

Նոյեմի յայտարարեց.

—«Իրիկուանը, երբ հօրեղբօրը դիս ճաշի համար սեղան դարձաւ, ձեռքը ատրճանակ մը բռնած անկողնի վրայ նստաւ, ու սկսաւ զէնքով խաղալ։ Ըսի իրեն, որ դադրեցնէ այդ վտանգաւոր խաղը։ Ու երբ տեսայ թէ խօսքս ժտիկ չտուաւ, այլեւս կարեւորութիւն չտուի և շարունակեցի ճաշի պատրաստութեամբ զբաղիլ։ Ցանկարծ պայթիւն մը թունդ հնչեց սիրտս։ Հօրեղբօրը դիս անկողինէն վար սահեցաւ անշունչ։ Հասկցայ թէ մահացու կերպով վիրաւորուած էր և խելայեղ դուրս ելայ օգնութիւն կանչելու։

Բժշկական քննութենէ վերջ, արգիլուեցաւ թաղումը։

Զսեին պատմութիւնը

Գրիգորի պատմութիւնը վիպական է։ Երիտասարդ տարիքէն ժէկնած էր Ամերիկա դրամ չահելու, ինչպէս շատ մը հայեր։ Բաւական լաւ յիրք ունէր և ատեն ատեն դրամ կը զրկէր իր հօրեղբօր աղջիկան՝ Նոյեմիի, որ Մարսիլիա հաստատուած էր ու կ'ապրէր 20 տարեկան Ովսաննայ Մրմճեանի հետ։ Նոյեմի ուզեց Ովսաննան ամուսնացնել Գրիգորի հետ, Ամերիկա նամակ գրեց։ Ովսաննայի պատկերը զրկեց ի վերջոյ հաճոյեց Գրիգորը, ու ամուսնացան Մարսիլիա եկաւ, Ովսաննայի հետ ամուսնացաւ և իրրև Ամերիկեան քաղաքացի, ուզեց մնասին տանիլ իր կինը։ Սակայն բժշկական քննութիւնը երևան հանեց որ Ովսաննա հիւանդ էր և չէր կրնար Ամերիկա մտնել։

Այն ատեն, խեղճ աղջիկը լալով պատմեց թէ տասը տարեկանին տարբերը սուսեր գցած էին զինքը և տարիներով սրաբ ցեղապետի մը վրանին տակ ապրած էր։ Ճի՛ւղը չէր խնայած իր պատիւին ու երբ յաջողեցաւ ասարին ձեռքէն փախչիլ, հասկրցաւ թէ անբուժելի հիւանդութեան մը բռնուած է։

Գրիգոր տխրեցաւ։ Ովսաննան ու Նոյեմին մնասին ուռած Փարիզ եկաւ, ուր իրեր մնասին կ'ապրէին։ Ուզեց ամուսնալուծուիլ։ Սակայն Ամերիկա պարտադ չի դառնալու համար՝ ուզեց Նոյեմին հետ կարգուիլ։ Շատ դժուար մնասեց ամուսնալուծուելու ձեռք բերելու համար, ու Ամերիկա դառնալու դրամ իսկ չմնաց գրպանը։ Ամերիկայէ ներքեւ մնաց պատարագներ իր ստիպողական նամակներուն։

Ցուսահատութիւնը ջղային դարձուցած էր զինք։ Ուստի և կը կարծուի թէ նոպայի մը մէջ անձնասպան եղաւ։

Նոյեմի ձերբակալուած

Ոստիկանը թիւնը հակասական խօսեր գրաւ օր. Ճանպազեանի յայտարարութեանց մէջ, ուստի և վար դրաւ զայն։

Հարցաքննութիւնները կը շարունակուին, այս խորհրդաւոր ոճիրը լուսաբանելու համար։

ԱՆԿՕՐԱԿԱՆ ՆԱՊԱՍՏԱԿԸ

Ամերիկացի ճամբորդ մը Փոքր Ասիան կոչած է բնական գործարան, ուր քնութիւնը կը ձևագործէ ճարտարապետային նոր բնութեամբ մը։ Շատ իրաւունք ունի Ամերիկացին։ Ահա ձեզի մեծաքսութիւն մուշտակով անկրկնելի նապաստակ, որուն բուծումն ու բազմացումը օտարաց նորոյթ է։ Անկօրական նապաստակը կարտադրէ առատական բուրդ մայկ (փոսի) և մուշտակ։ Այս նապաստակին բուծումը վերջին մի քանի տարի ներու ընթացքին մեծ ծաւալ ստացաւ Ֆրանսայի և Անգլիոյ մէջ։ Հիմայ ջանքեր կ'ըլլան զայն բազմացնելու համար Հարաւային Ափրիկէի մէջ։

Անկօական լաւ աճած նապաստակ մը խոշոր մեծաքսեայ, ուռած ձիւնագնդակի մը կը նմանի՝ գլուխն ալ կորսուած բուրդի մէջ։ Ամբողջ մարմինը, վերէն վար, մինչև իր ականջներուն մէջերը, ծածկուած է բարակ մեծաքսեայ բուրդով մը, ունի վարդագոյն փայլուն աչքեր։ Անգլիոյ մէջ մէկ նապաստակէ իւրաքանչիւր տարի մէկ անգլիական ոսկիի բուրդ կը հաւզեն։

Մեր գաղթականները, որոնք Հայաստանի մէջ, որոնք Սիւրիոյ մէջ, երբ տեղ մը հաստատուին, անմիջապէս քովերնին հաւնոց մը և բանջարեղէնի պարտէզ մը ևս կը հաստատեն։ Ահա անոնց քովիկը, անկօական այծի բուծումն ալ, յարմարագոյն և շահաբեր զբաղումը մըն է։ Հեռաւոր Ափրիկէն երբ ճիգեր կընէ զայն ոնդլայնելու համար իր երկրին մէջ, մեր, մեր Մայր Հայրենիքին և մեզ հիւրասիրող երկրին անտեսական շահը կը պահանջէ մեր սահմաններուն վրայ գտնուող այս սիրուն անասնիկէն լայնօրէն օգտուիլ։

Անկօրայի անասնային արտադրութեան ելբորդն է անկօական կատուն, որ նմանապէս մեծաքսութիւն մաղերով պճնուած և Վանայ կամ Պարսկական կատուն յիշեցնող սիրուն անասնիկ մըն է։

Քէսապի չորսնի 10 հայ գեղերու բնակիչները աւմրջապէս կընան սկսիլ անկօական այծ և նապաստակ բուծանելու և այս կերպով օրինակ հանդիսանալ իրենց հարևան գեղերուն։

Վստահ ենք թէ՝ երբ հայերը նախաձեռնարկ ըլլան ճոխացնելու երկրին հողային և անասնային արտադրութիւնները, պիտի արժանանան Սիւրիական կառավարութեան գուրգոնքին։

ՍԵՊՈՒՀ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԱՑՈՒՏ ՎԱՅՐԸ

Գոսթանի մօտ գտնուող Գլու Հիլ գիտարանի վարիչ, Փրոֆ. Ալէքսանտր Մքատի կը յայտարարէ որ աշխարհի ամենաբուրտ օդային մթնոլորտը կը գտնուի Էգուատորի վրայ (հանրապետութիւն մը Հարաւային Ամերիկայի մէջ)։ Փորձը կատարուած է օդապարիկով, որ բրքան բարձրութեան վրայ օդի աստիճանը եղած է զէրօէն 130 աստիճան վար։

Յարդ երկրի մակերեսին վրայ ամենէն ցուրտ տեղը կը ճանչցուէր Սիբերիոյ Վերհոյանսք գիւղը, ուր օդի ջերմութեամբ աստիճանը կ'ըլլայ զէրօէն 90 աստիճան վար, սակայն անոր օդային բարեխառնութիւնը շատ աւելի տաք է քան Էգուատորի օդը։

ՄԱՐԴԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՋԱՆԱՋԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

Մթացեալ Նահանգներու մէջ բազմաթիւ գործիքներ կան մահապարտներուն համար։ Էլեքտրական աթոռէն զատ, կը գործածուին նաև կախաղանը և հեղձուցիչ կազերը։ Էլեքտրական աթոռը կը գործածուի Նիւ Եորքի, Մասաչուսէզի և Ֆլորիդոյ նահանգներուն մէջ։ Ուաշինկթընի, Իլլինոյզի, Փէնսիլվանիոյ և բազմաթիւ նահանգներու մէջ մահապարտները կը բանտարկեն կախաղան։ Իսկ հեղձուցիչ կազը կը գործածուի միայն Եութահի նահանգն մէջ։ Այս նահանգին մէջ մահապարտներուն լուր չի տրուիր թէ մահուան դատապարտուած են, այլ կը փակեն խցիկի մը մէջ, և փոքրիկ ծակէ մը ներս կը ղրկեն սարսափելի կազը, որ վայրկեանական կը սպաննէ։

Միացեալ Նահանգներուն մէջ պատժական օրինագիրքը մէկ չէ, ինչպէս է Ֆրանսայի մէջ, այլ 50 օրինագիրքեր կան, որ կը գործածուին 50 նահանգներու մէջ, և բոլորը իրենց հիմը գրած են անգլիական օրէնքին վրայ։ Ամէն նահանգապետ լիակատար ազատութիւն ունի, որուն չկրնար միջամտել սենատ ուժ։

ՔԱՂԱՔ. ԼՈՒՐԵՐ ԵՒ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Լօնտոն 12 Հոկտ.— Եգիպտոսի, Սիւրիոյ եւ Պաղեստինի համայնավար կուսակցութեանց, պաշտամագիրը կարդացուեցաւ Բրիտանական համայնավար կուսակցութեան Սայֆորտի մէջ գումարուած տարեկան համաժողովին։

Կուսակցութեան անդամներուն թիւը 7377 հոգի է, ներկայ տարուայ ընթացքին 3500 հոգի է աւելի անդամներ հրաժարած են կուսակցութիւնէն։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Սանրէմօ՝— Թրիբիլէսքո որ Սանրէմօ կը զսնուի կը կարծուի թէ մօտ օրէն պիտի տեսնուի իշխան Պարոլի հետ։

ՖՐԱՆՍԱՑԻՄԷՋ ՆՈՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Փարիզ.— Ոստիկանութիւնը, իր մարտագործումի գործունէութեան նոր թափ մը տուաւ, ճարիւրաւոր աճբաղձալի օտարականներ ձերբակալուեցան, յետ մանրակրկիտ քննութեան անունց մեծագոյն մասը պիտի արտաքսուին, որոնց մէջ կը գտնուին նաեւ Իտալացիներ։

ՁՕՐ. ՔՈՎԱՉԻՎԻՉԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԷՆ ՎԵՐՋ

Պելկրատ.— Զոր. Քովաչիվիչի սպանութեան առթիւ բացուած քննութիւնէն յայտնի եղաւ թէ Մակեդոնական կոմիտէն հրամայածէ Սկիդվրաճեա երկաթուղագծին վրայ յարձակում կատարել։ Ֆոքիի հօրէղբայրն ալ ցիւրանոցին մէջ գտնուեցաւ ռումբեր որ չէին պայթած։

Պելկրատ.— Կառավարական շրջանակները Քովաչիվիչի սպանութեան միջադէպը փակուած կը նկատեն։ Սակայն նոր զբրգութիւններու պարագային Սերպիան պիտի դիմէ Ազգերու դատակցութեան։

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ԳԼԱՍԱՄԻՍ 6 ԱՄԻՍ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԿՃԻՌ Կ'ՍՏԱՆԱՅ

Փարիզ.— Համայնավար երեսփոխան Գլամամիս 6 ամիս բանտարկութեան եւ 200 ֆր. դրամական տուգանքի դատապարտուածէ, զինուորները անհնազանդութեան մղած ըլլալուն յանցանքով։

ՓՕԼՕՆԻԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Վարշաւա.— Փոլոնական կառավարութիւնը Միացեալ Նահանգէն ստացաւ 62 միլիոն տոլարի փոխառութիւն 100 ին 7 տոկոսով եւ 20 տարիէն վճարելի։

ՐԱՔՈՎՍՔԻ ԵՏ ՊԻՏԻ ԿԱՆՉՈՒԻ

Փարիզ.— Սովիէթները կ'միացնեն թէ Ռաքովսքին եւ պիտի կանչուի, եւ անոր տեղ Քրանական կառավարութեան հաւանութեան կարգեն ենթարկել Թօքիոյի դեսպան Տօվկալիվսքին։

Թերթերը դիտել կուտան թէ Սովիէթները բոլոր նկատումներէ վեր կը դասեն եւ ամենամեծ կարեւորութիւն կուտան Քրանքֆորտ-Ռուս յարաբերութեանց պահպանման գործին։

«Մաթէն» թերթը կը գրէ թէ Պովկալիվիսքիի գաղափարները մեզ համար նշանակութիւն չունին, կը բուէ որ ան ուղղամիտ ըլլայ եւ պարզապէս դեսպան մը ըլլայ եւ ոչ թէ խառնակիչ մը։

ԳԵՐՄԱՆ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԱՅՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պերլին.— Կայսրութեան խորհուրդը վաւերացուց ճաբոնի եւ Ֆրանսայի հետ կնքուած աւանդական համաձայնագիրը։

ԲՐԱԿԱՅԻ ԱԼՊԱՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ Կ'ՍՊԱՆՆՈՒԻ

Բրակա.— Սժիիուս անուն Ալպանացի ուսանող մը ատրճանակի հարուածներով Սենապէկի սրճարանին մէջ սպաննեց Ալպանիոյ դեսպանը։ Անաբեկիչը ձերբակալուեցաւ, ան յայտնեց թէ ոճիրը գործած է քաղաքական պատճառներով։

ԳՕՍԻՆԻՍՏ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ Կ'ԱՐՏԱՔՍՈՒԻ

Մոսկուա.— «Բրաւտա» թերթը հրատարակեց համայնավար կուսակցութեան ճնշիչ յանձնաժողովի որոշումը, ըստ որում Լէնինկրատի կողմէն կ,արտաքսուին 39 անդամներ։

ՍՈՎԻԷԹՆԵՐՈՒ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Փարիզ.—Նիխարարաց խորհուրդը ընտրեց Տովկալիվսքին որպէս Քաքովսքիի յաջորդ։

ԱՆԻՇԽԱՆԱԿԱՆՆԵՐ ԳՈԹՏԱԶԻՐԻ ՎՐԱՅ

Նիս.— Վերջին անաբեկումներու պատճառաւ անիշխանական եւ խառնակիչ կարգ մը Իտալացիներու բնակարանները խուզարկուեցան։

ՃԱԲՈՆԻ ՄԷՋ ՀՐԱԲՈՒԽ ՄԸ

Թոքիոյ՝— Ռոնարու Հրաբուխը ժայթքեցաւ զարհուրելի որոտումներով, թանձր ծուխ մը կ'ելլէ խառնարանէն, ամբողջ դաշտը ծածկուած է ճերմակ մոխիրով մը։ Գիւղացիները իրենց դաշտային աշխատանքները կը կատարեն հովանոցով, զիրենք պաշտպանելու համար մոխիրներու դէմ որ կիյնան ժայթքումի վայրէն 60 մղոն հեռաւորութեան վրայ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻԱ ԿԸ ԽԶՈՒԻՆ

ԵՐԿՈՒ ԿՈՂՄԻ ԴԵՍՊԱՆՆԵՐԸ ԵՏ ԿԱՆՉՈՒԵՑԱՆ

Փարիզ 9.— Դ. Միջազգայինը վերջերս յայտարարութիւն մը հրատարակեց որով կը հրաւիրէ Աւստրիոյ համայնավարները, ապաստաբութեան դրօշ բարձրացնել եւ սովիէթական դեսպան իրենց երկրին մէջ։ Միեւնոյն ատեն կը խոստանայ ռուս եւ օտար բանտարկեալներու նիւթական եւ բարոյական աջակցութիւնը։

Այս յայտարարութիւնը բուռն ձգտում առաջ բերաւ երկու երկիրներուն միջեւ այն աստիճան որ, Աւստրիա եւ Ռուսիա եւ կանչեցին իրենց դեսպանները։

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԵՒ ԱՆԳԼՈՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋԵՒ

Երուսաղէմ.— Պաղեստինի եւ Անգլիոյ կառավարութեանց միջեւ սկզբունքի հարց մը բարձրացաւ, Պաղեստինի կառավարութեան կողմէ նոր շրջաբերութեան դրուելիք դրամին պատճառաւ։ Անգլիոյ կառավարութեան դրամին տեղ Պաղեստինեան դրամին իր երկրին մէջ մուտք գործելուն։ Անգլիոյ կառավարութիւնը այդ քայլը կը գտնէ որպէս նախաձեռնութիւն մը Պաղեստինի կառավարութեան կողմէ իր իշխանութիւնը եւ ազդեցութիւնը անգլիոյ վրայ տարածելու համար։ Զուտ ընդդիմութեան բաղխեցաւ այդ դրամներուն վրայ ճիշտ եփրայեմէն արձանագրութիւններու ճարը։ բայց կը կարծուի թէ այդ դժուարութիւնները հարթուած են արդէն։

Տեղական թերթերը կը յայտնեն թէ Անգլիոյ եւ Անգլիոյ յարդանացի մէջ համաձայնութեան դուռնագրի ստորագրութենէն վերջ մեծաւորաբար արարողութիւններ պիտի կատարուին Անգլիոյ մէջ։ եւ Էմիր Ապտուլլահ Լօնտոն պիտի երթայ Անգլիոյ թագաւորին իր շնորհակալութիւնը յայտնելու։ Կը կարծուի թէ տակէ վերջ Էմիրը պիտի կրէ Անգլիոյ թագաւորի ոսկեղօծ։

Հլապաշտակային մեծ դատախօսութիւն

Յառաջիկայ կիրակի, հոկտ. 23, առաւօտեան ժամը 10-ին, «Ժողովրդային Տունի» ընդարձակ սրահին մէջ։

Կը բանախօսի Տեար Վահան Փափազեան (Կոմս), ճիւք ունենալով «Գրականութեան ոգեշնչութիւնը Յեղափոխական շարժման վրայ»։

Կը հրաւիրուի հրկեղ հասարակութիւնը։

ՖՕԹՕ ԱՊԷԼ

ԱՊԷԼ ԱՄԱՌԱՆՈՑԷՆ ՔՆՂՈՒՕ ՎԵՐՈՒՆԱՐՁԱԾ ԸԼԼԱԼՈՎ, ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏԷ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ ՓԱՐԻԶԷՆ ՆՈՐ ՕՏԱՑՈՒԱԾ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՎ

Դիմել՝ Photo Abel, Avenue des Français

ԹԱՏՐՈՆ ՔԻՐԱԼ

Սիրի ներկայացում

Ամէն երեկոյ ժամը 9ին սիրի ներկայացում եւ օրեր դպրոցական տղայոց, ուրբաթ կանանց միայն, եւ կիրակի մարդոց ժամը 4ին։

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ՐԷՔԼԱՄԻ ՖԻԼՄ ՄԸ

ՀԻՆԳ ՈՍԿԻ ՆՈՒԷՐ

Զոր. Անդրանիկի սգահանդէսին օրը, Թատրոն Քիւրսալի մէջ կօրսուած է բէքլամի ֆիլմ մը, որ բացի բէքլամի տերերուն ուրիշ օգուտ կը ծառայէ։

Ի հարկէ անպէտ գոյք մը կարծելով առնուած է սոյն ֆիլմը։ Ով որ զայն կը յանձնէ «Ազգակոչ» խմբագրութեան պիտի տանայ կանխիկ 500 Ս. դահեկան։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԵՐ

Անգլերէն և Հայերէն լեզուներու հմուտ երիտասարդ մը, մասնաւոր դասեր կ'ուսուցանէ, դիւրամատչելի պայմաններով։

Դիմել «ԱԶԴԱԿՆ» Վարչութեան։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՁԱՇԼԷԻ ՍԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Կիմանանք որ Զահլէի քաղաքաց խորհուրդի դիւանին հրաժարելովը քաղաքական ժողովը հրահանգ տուած էր ներկայացուցչական դրութեամբ առժամեայ մարմնի մը ընտրութեան։ սակայն նկատելով որ ընտրութեանց ընթացքին տեղի ունեցած են կարգ մը անօրինակութիւններ, չեղեալ նկատած է այդ ընտրութիւնը։ Միւս կողմէ ամէն բանի աւելի հետաքրքրուած տեղւոյն Ազգ. վարժարանով, անմիջապէս հրահանգ տուած է Զահլէի հոգեւոր հովիւին, որ պայմանագրուի տեղւոյն վրայ գտնուող Գ. Արսէն Կիսուրի հետ։ Կը լսենք թէ արդէն Գ. Կիսուր գործի ձեռնարկած է ու վարժարանը՝ բացուած։

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՇԷՆՔԵՐԸ ՊԻՏԻ ՄԱԽՈՒԻՆ

Մեր առած տեղեկութեանց համաձայն Ամերիկեան Նիր Իսք Բիլիֆ տրամադիր է ծախել Անթիլիասի որբանոցի շէնքը։ կիմանանք որ քաղաքական ժողովը որոշած է դիմել Ս. Հն. Կաթողիկոսին եւ խնդրել որ այդ ուղղութեամբ միջամտէ Նիր Իսք Բիլիֆի կեդրոնին մօտ։

ՊՏՈՒՂՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱՇԱՆԴԷՍ

Վերջացող շաբաթու ընթացքին տեղւոյս մէջ, Ապասիէր սրճարանը, տեղի ունեցաւ պտուղներու ցուցահանդէս մը։ Սիւրիոյ ամէն կողմէն հանդիսաւորներ կուգային, որոնց համար կառավարութեան կողմէ թրէնը կէս գին որոշուած էր։

ԿԸ ԿՌՈՒԻՆ ԵՒ ՈՍՏԻԿԱՆԸ ԿԱՆԱՐԳԵՆ

Անցեալ օր Սուգ Սուրսօգի մէջ սոսկալի կռիւ մը պատահեցաւ մէկ կողմէն Բիլան Մէրհիի եւ Ահմէտ ուսթա, միւս կողմէ Ապիս Ահմէտ եւ Խալիլ Ապուտի միջեւ։ Կռիւը այնքան սաստկացաւ որ ոստիկանութիւնը միջամտեց հերոսները իրարմէ բաժնելու համար։ Խալիլ Ապուտ կատաղութեան ճոպանի մը մէջ յարձակեցաւ ոստիկաններէն մէկուն վրայ եւ սոսկալի հայոյանքներով փորձեց ոստիկանին ատրճանակը խլել։

Քաջագործը ձերբակալուեցաւ եւ դատարան յանձնուեցաւ։

ԿԻՆ ՄԸ ԽԵՂԴՈՒԱԾ

Թրիփոլիի Ժրեյ գիւղին մէջ Ալիէ-Ալի Մուհամմէտ անուն կին մը իր տունին մէջ խեղդուած գտնուեցաւ։ Կասկածի վրայ կնկան ամուսինը ձերբակալուեցաւ եւ դատարան յանձնուեցաւ։

ՊԱՇԱՊԱՆՆԵՐԷՆ ՎԵՐՋ ԿԻՆԵՐՆ ԱԼ

Դատարանը արտօնութիւն ստացաւ հետապնդելու Զահլէի կիներու բանտին պահապան Տիկ. Նէճիպէ Պարուլլը, յիշեալը կ'ամբաստանուի ետ մը բանտարկեալ կիներու փախուստը դիւրացուցած ըլլալու յանցանքով։

ԱՐՏԱԳԱՂԹ

Ըստ պաշտօնական վիճակագրութեանց 1927 ի երորդ եռամսեային, 900 Լիբանանցիներ եւ Սիւրիացիներ, Պէյրութի նաւահանգիստէն նաւ նստած են, արտասահման երթալու համար։

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՀՐՈՍԱԿ ՄԸ Կ'ԸՍՊԱՆՈՒԻ

Հռչակաւոր հրոսպեռ Գարագօնա Մուհամմէտ չավուշ որ 6 տարիէ իվեր կը գործէր Ուէյթիաի շրջանները, անցեալ շաբաթ սպանուեցաւ Էլիւրտիի անտառապահներու հետ ունեցած մէկ կռիւի ընթացքին։

ԲԱՐՁՐ ԳՕՍԻՍԷՐԸ ՏԻՄԱՆԻ ՄԷՋ

Բարձր Գօսիսէր Գ. Փօնսօ Տիմանի ամառնային պալատը գնաց այցելելու Մարոնիթ պատրիարքը։

Բարձր Գօսիսէրին կ'ընկերացային Գ. Սոլոմեան, գնդապետ Գաբրու, Լիբանանի տեղեկատու դիւանին սպայ հազարապետ Թաֆոլ։

Բարձր Գօսիսէրը եւ իր հետեւորդները գիշերեցին Տիմանի մէջ։ Հետեւեալ օրը անոնք ներկայ եղան հանդիսաւոր պատարագի մը որ կատարուեցաւ նոյն ինքն պատրիարքի կողմէ։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ՏԱԿ

Քաղաքիս Բարեգործական մէկ ընկերութեան պատկանող ինքնաշարժ մը անցեալ օր Այյէմպի փողոցին մէջ կոխոտեց պզտիկ մանչ մը Մահմմէտ Հասան էլ էյխ անունով։ Լեռնաշարժը տղեկին կուրծքին վրայէն անցաւ եւ ոսկորները ջախջախեց։ Խեղճ երեխան հիւանդանոց չի հասած համբաւ իր հոգին փչեց։ Վարիչը ձերբակալուեցաւ եւ դատարան յանձնուեցաւ։

ԵՐԿՈՒ ՄԱՇԱՊԱՐՏ ՀՐՈՍԱԿՆԵՐ Կ'ԸՆԿԱՆՈՒԻՆ

Երկու հռչակաւոր հրոսակներ որ Ֆրանսացի գինուորականներ սպաննած ըլլալու յանցանքով 1926 Մայիսին Դամասկոսի խառնդատարանի կողմէ մահուան դատապարտուածներ, ամսոյս 22 ին ձերբակալուեցան ոստիկան զօրաց կողմէ։

Ա Զ Դ

Որբերու Ընդհ. Միութեան գիշերային դասընթացքին մէջ Դիոնիս Ա. Քէն Տրէզեան պիտի դասախօսէ Կրօնի- Հայ Եկեղեցական պատմութեան և Բարոյագիտական դասեր։

Այս դասախօսութիւնները տեղի պիտի ունենան ամէն օր 19 ին չորեքշաբթի երեկոյ ժամը 7.45—8.45։

Որբ. Ընդհ. Միութեան
Գիշերային Դպրոցի Ղանձախումբ։

ՀԵՇՏԱՆՔԻ ԵՒ ՏԱՐՓԱՆՔԻ ՎԷՊԸ
ՍՊՏԻՒՆ ՁԱՅՆԸ հրապարակ ելաւ

Ամբողջ ծայրէ ի ծայր հայկական յուզումներ, խիստ սիրուն եւ գրական թարգմանութեամբ։ Փնտռել բոլոր գրավաճառներէն։
Կեդրոնատեղին Y. Ohannessian, Rue Billour No. 10 Galata Turquie կամ Boite Postale No. 342 Galata.

ԿՈՉ ՄԸ

Հայրենակիցներ,

Ձանձրանք հարստութիւն, չունենք կայուած կամ ոեէ հաստատութիւն, բայց՝ ունինք փայտաշէն եկեղեցի մը, դպրոց մը և մանչապարտէզ մը, որոնք՝ մեր լեզուին, մեր ազգային գոյութեան պահպանման միակ ազդակներն են։

Կոչ կ'ուղղենք Ազգային մարմիններու, Հայրենակցական միութիւններու և բոլոր հայ մարդիկներուն որոնց իւրաքանչիւրը հոսիր Ներկայացուցիչը ունի, որպէսզի շարժին և Թիւրքին եաթաղանէն մազապուր ազատած հայ բեկորներու մանկտոց մեր միակ լոյսն եղող մատաղ սերունդին կրթութեան նիւթական աջակցութիւնն բերեն։ Այլապէս մօտիկ ժամանակէն Թրիփոլիի մէջ իսկական հայ մը չի պիտի գտնէք՝ այլ այասերածներ։ Որովհետև ապազգայնացած, ստրկացած, կղերի սքեմին տակ ծածկուած մարդոյներ առիթի կ'սպասեն։

ՇԱՆՕԹ.— Կը խնդրուի արտասահմանի թերթերէն արտատպել։

ԹՐԻՊՈԼԻԱՆ ՀՈՐՀՈՒՐԴ ՀԱՅՈՑ, ԹՐԻՊՈԼԻ

ՀԱՅ ԱԶԳԱՅԻՆՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Զմեռը եկաւ, Ռեսելիի եւ Խմելիի եղանակն է Քսակիդ պարապելէ, տուներնիդ լեցուցէ, եւ որպէսզի չխաբուիք օտարներէն, նպարավաճառի խանութը անգամ մը փորձի համար այցելեցէք, մասնաւոր ապրանքներ եւ աժան գին կեսարական հատով նոսով պատրաստ Ճիպէյի, Ռէմիի եւ հայկական զանազան պատուական սիկառներու տեսակներ Պատուական խմիչքներու տեսակներ, օղի, գինի եւ գինեաս, որոնք ձմրան համար մարմինը կը կազդուրեն։ Քարիւղի ամէն տեսակներ։ — Նպաստի ներման, կարմիր եւ կապոյտ գոյնով թուղթեր։ Փորձեցէք սիրելի հայրենակիցներ, օտար մարդու չէ որ պիտի դիմէք, Ձեր ամենիին ծանօթ ՎԱՀԱՆ ՅԻՐԱՅՈՒԵԱՆՆ է (Եոզղատցի), Rue Maarat No 66

ԱՌԱՒՕՏԱՅԻՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻՒՆ
18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1927

Եգիպտ. ոսկի ս. դ.	632
Սթերլին	616
Տոլար	127
Օսմ. հնչ. ոսկի	554
Ֆրանս. » »	482
անգլ. » »	613
Թրքական թղթ.	66
» » Պ. Օ.	110
» Արծաթ մէճիտ	50
Սուրիական ոսկեղրամ	18,05
Գր. Ֆօնս. 1888 ո. դրմ.	20,60
» 1903 »	18 20
» 1911 »	15,25

Ամէնբեռան եղբարք
Թէլեֆոն 1—38

ՄԷԶՕՆ ՊԼԱՆՇ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁԵՌԱԳՈՐԾԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
(10 ԱՎԸՆԻՒ ՎԷՅԿԱՆ, ՊԱՊ-ԻՏՐԻՍ, ՊԷՅՐՈՒԹ)

Կ'ստանձնէ պատրաստութիւնը ամէն տեսակ հայկական ձեռագործներու, սեղանի ծածկոցներ, անձեռոցներ, մահճակալի ծածկոցներ, վարագոյրներ, կանանց յատուկ ամէն տեսակ ասեղնագործուած շրջագգեստներ և ճերմակեղէններ, կանանց և արանց ասեղնագործուած թաշկինակներ եայլն եայլն։

Ապսպրանք կ'ընդունինք Սիւրիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներէն։

ՄԱՅՐ ԱՌՈՒՍՏԻ ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑ
ՍԻՒՐԻՈՅ ՈՐԲԱՇԱՒՔ ՄԻՍԻՈՆ

Պզգակաները չգիտցող ազատագրեալները.—

1. Դերիգոր Եւօկսէլեան, հայրը՝ Միհրան, մայրը Իսկուհի, Պիլէնիք։ Եւօլ-Տաղ գիւղ. 20 տարեկան։
2. Նազար. Պըզդրեան..... Հանքն 18 տարեկ.
3. Տիգրանուհի հ. Սարգիս մ. Գալիանէ. Պաւրատ 19 տարեկ.
4. Դերդոր Պէշիքեան. հ. Յովհաննէս, մ. Մարի. Եւօկսիս Տէյիրմէն—Տէրէ գիւղ, 25 տարեկ.
5. Միհրան..... Ուրֆա. 18 տարեկ.
6. Կարապետ Պարամանեան, հ. Տիգրան, մ....: Դպրայրները Սարգիս եւ Աբրահամ Պարամանեանցներ ողջ էին։ Նոյնպէս մեր Նազար Պլատդրանեան ողջ է. որոնց մայրը չի գիտեր, թէրբ 20 տարեկ
7. Ծուռան, հ. Յովհաննէս, մ. Յասմիկ, Էրզրում, 18 տարեկ.
8. Յակոբ, հ. Միքայէլ, մ. Ֆիլոր. Օվանիզ. 17 տարեկ.
9. Լուրֆիկ. հ. Յակոբ, մ. Մարիամ. Անանա. 19 տարեկ.
10 Գրմ.ճ. հ. Կարապետ մ. Մարիամ. Մալաթիա, 20 տարեկ.
11 Սարգիս, հ, Յակոբ, մ.... Սվազ-Հէրէք 18 տարեկ.
12 Հայկանոյշ Էլիմանեան, հ. Մանուկ մ. Մարիամ, Մարաշ, 35 տարեկ Ամուսնոյն կողմէ կը կոչուի Զազպիան։
13. Կարապետ, հ. Միհրան, մ. Մարիամ. Տիգրանակերտ. 18 տարեկ.
14 Կարապետ, հ. Նազար, մ. Նազլի, Սվազ. Զիլէ. 19 տարեկ.
15 Կարապետ, հ Նազար մ Մարիամ, Անանա, 25 տարեկ.
16. Վարդանոյշ, հ Սարգիս, մ. Մարիամ, Սվազ-Դանիզլի, 18 տարեկ։
17. Տիրուհի հ Խաչեր, մ Նազլու, Սվազ, 18 տարեկ.
18 Ճարուրիան, հ. Յովհաննէս, մ. Մարիկ, Էրզրում, 20 տարեկ։
10 Գոհար. ... Մարաշ, Օրջան գիւղ 18 տարեկ,
20. Դերոյ Մխսեան, հ Սահակ, մ. Մարիամ, Կարս-Կովկաս, 18 տարեկ ծնողքը Ռազմաճակատաբոլ-Էլէնիական կը կարծէ. ողջ։
21. Լիւսի Տէնկիեան. հ Հէնս, մ. Շէմսա. Մուշ Տէրէ 20 տարեկ եղբայրները Մկրտ. եւ Ազատ, ողջ էին։

Հասցէ.

Commission pour la protection des femmes et enfants dans le Proche Orient: B. P. 280, Alep

Կարդացէք և տարածեցէք
— Ա Զ Դ Ա Կ —
հարաբերիթը

ՀԵՇՏԱՆՔԻ ԵՒ ՏԱՐՓԱՆՔԻ ՎԷՊԸ
ՍՊՏԻՒՆ ՁԱՅՆԸ հրապարակ ելաւ

Ամբողջ ծայրէ ի ծայր հայկական յուզումներ, խիստ սիրուն եւ գրական թարգմանութեամբ։ Փնտռել բոլոր գրավաճառներէն։
Կեդրոնատեղին Y. Ohannessian, Rue Billour No. 10 Galata Turquie կամ Boite Postale No. 342 Galata.

ՏՕՔԹ. Ա. ԳՕՆԵԱԼԵԱՆ
ԼՎԿԱՑԵԱԼ ԺԸՆԷՎԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ
ԲԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊԷՐԼԻՆԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Աչքի, ականջի, քթի եւ կոկորդի հիւանդութեանց
Ընդուն. ժամեր 9—12,30. 3—5,30, Կուրօ փողոց,

ՏՕՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ
ՄԱՍՆ՝ ԳԷՏ
Ներքին և վէներական հիւանդութեանց
Խղճամիտ, արագ և արմատական դարմանում
ՀԻՒԱՆԴ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ԱՄԷՆ ՕՐ. ԺԱՄԸ 8-12 և 2-6
Կիրակի եւ ազգական օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ
Դարմանատուն՝
ԺՕՐԺ ՀԱՅՏԷՏ ՓՈՂՈՑ

ՏՕՔԹ. Վ. ՓՕՓՈՒԳԵԱՆ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
Ներքին և վեներական հիւանդութիւններու.—
Իր դարմանատունը փոխադրած է Պապիտրիս, Հիշդ Խաղաղութեան դեղարանին դիմաց՝ Պր. Էլի Հասատի շէնքին Չրդ յարկը.—
Ընդ. ժամեր 9—12 եւ 3-6
Երեքշաբթի օրերը 9—12 ադամաս հիւանդներուն համար ազատ։—

ԿՕՃԿԱՆՈՐՈՑ ՍԱՐԳԻՍ ԿԻԻԼԷՍԷՐԵԱՆ
ԿՈՒՐՕ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 70
Կը նորոգենք ամէն սեռի եւ տեսակի կօշիկներ եւ իրենց ճախկին վիճակին կը վերածենք

Հիւանոց Օթէլ Պաղտատ
ՊԷՅՐՈՒԹ ՆԻՒԱՀԱՆԳՍՏԻ ԿԱՅԱՐԱՆԻՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ԿԻՑ
Ելեկտրականութեամբ լուսաւորուած և որ կարասիներով ծոփահալեաց տեղեակներ, մատչելի գիներ, լաւ սպասարկութիւն, տաք և պաղ ջուրի բաղնիք և ընտանեկան մասնաւոր բաժիններ։ Նաև դիւրութիւններ կ'ընծայէ ճամբորդներու, կը հայթայթէ նաւային տոմսեր և կ'առաջնորդէ մինչև նաւ։
Տէր և Տնօրէն
ՍՏԵՓԱՆ ՏԷՐ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

GRASHAM
LIFE ASSURANCE SOC. LIMITED
Սպասեցուցեք Անգլիական հանրածանօթ Կրէշամ ընկերութեան, եթէ կուզէք ապահովել Ձեր և Ձեր ընտանիքին ապագան։
Դիմել՝
Մ. Յ Պօղոսեանին
Պ. Ֆիլիպ Տէրունեանի վաճառատունը

Կուզէք եղանակի յարմար ճաշակաւոր հագուստներ ունենալ, դիմեցէք
ՏԷՄԻՐՃԷԱՆ և ԹԷՎՐԻԶԷԱՆ
ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ — ՍՈՒԳ ՍԸՐՍՕԳ ԹԻՒ 15 —
Ուր պիտի գտնէք ամէն կարգի նորաձև հագուստներ, թէ պատրաստ և թէ չափի վրայ։
Կերպասեղէնի և քթանի ճոխ տեսակ, չափաւոր գիներով
Ունի նաև շապկագործութեան ճիւղը ուր կը պատրաստուին ամէն կարգի եւրոպական շապիկներ և օձիքներ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ.

Գ. ԵՐԵՒԱՆԵԱՆ ԵՒ ԵՂԲԱՐՔ
ԿՕՃԿԱԿԱՐ

Վերջին նորաձեւութեանց և ամէն տեսակ ճաշակի համաձայն կը պատրաստուին արանց և կանանց կօշիկներ մաքուր, դիւացկուն և խիստ լաւ ապրանքներով։
Գիները չափաւոր են։ առաջին անգամ դիմողներու մասնաւոր զեղչ։ Հասցէ՝
Կուրօ Փողոց
Թիւ 136 Պէյրութ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ
- Ա Պ Է Լ -
կը պատրաստէ մեծ խնամքով նորաձեւ լուսերով գեղարուեստական հարազատ լուսանկարներ մեծադիր նկարներ եւ քարթ փոսթալներ
Արուեստը իւրացուցած է Փարիզի մեծապոյն արուեստատան մէջ
ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ
Դիմել ծովեզերք Զէյթունի փողոց
(9 avenue des Français)